

ALKOHOLITURG

2014 AASTA 3 kuud

TURU-ÜLEVADE

AGRISEIRE

TNS EMOR

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:
Katrín Männaste, Aivar Voog, Maire Nõmmik

Tellijapoolne kontaktisik: Aleksander Vukkert

AS Emor

Tammsaare Ärikeskus
A. H. Tammsaare tee 47
11316 Tallinn

t: +372 626 8500

f: +372 626 8501

emor@emor.ee

www.emor.ee

Töö on teostatud Eesti Põllumajandusministeeriumi tellimusel.

©TNS Emor

SISUKORD

Sissejuhatus	3
Alkoholsete jookide tootmine, väliskaubandus, tarbijahinnaindeks ja alkoholiaktsiis	
Alkoholsete jookide tootmine, väliskaubandus, tarbijahinnaindeks.....	4
Tabel 1: Alkoholsete jookide tootmine Eestis I kvartalis	6
Joonis 1: Alkoholsete jookide eksport, import ja väliskaubandusbilanss I kvartalis	7
Tabel 2: Alkoholsete jookide rahaline põhieksport ning ekspordihinnad I kvartalis	7
Tabel 3: Alkoholsete jookide rahaline põhiimport ning impordihinnad I kvartalis	7
Tabel 4: Alkoholsete jookide koguseline põhieksport I kvartalis	8
Tabel 5: Alkoholsete jookide koguseline põhiimport I kvartalis	8
Joonis 2: Alkoholsete jookide tarbijahinnaindeks	9
Tabel 6: Alkoholi aktsiisimäärad Eestis	9
Joonis 3: Alkoholiaktsiisi laekumine Eestis	10
Kanged alkohoolsed joogid	
Kanged alkohoolsed joogid.....	11
Tabel 7: Kangete alkoholsete jookide rahaline põhieksport- ja import ning ekspordi ja impordihinnad I kvartalis	13
Tabel 8: Kangete alkoholsete jookide toodang, koguseline põhieksport ja import I kvartalis	13
Tabel 9: Kangete alkoholsete jookide koguseline põhieksport ning struktuur I kvartalis	13
Tabel 10: Kangete alkoholsete jookide koguseline põhiimport ning struktuur I kvartalis	13
Tabel 11: Kangete alkoholsete jookide koguseline põhieksport riigiti aasta I kvartalis	14
Tabel 12: Kangete alkoholsete jookide koguseline põhiimport riigiti I kvartalis.....	14
Joonis 4: Viina ja likööri põhieksporti struktuur riigiti 2014. aasta I kvartalis.....	14
Joonis 5: Kangete alkoholsete jookide põhiimporti struktuur riigiti 2014. aasta I kvartalis	15
Tabel 13: Kangete alkoholsete jookide** keskmised jaehinnad kauplustes	16
Joonis 6: Kangete alkoholsete jookide** keskmised jaehinnad kauplustes	16
Tabel 14: Viina jaehinnad Euroopa pealinnades: Absolut vodka.....	17
Tabel 15: Viina jaehinnad Euroopa pealinnades: kohalik viin.....	17
Joonis 7: Viina jaehinnad Euroopa pealinnades: kohalik viin	18
Joonis 8: Viina jaehinnad Euroopa pealinnades: kohalik viin	18
Tabel 16: Kange alkoholi aktsiis Eestis	18
Etüülalkohol	
Etüülalkohol	19
Tabel 17: Etüülalkoholi rahaline põhieksport ning ekspordihinnad I kvartalis	20
Tabel 18: Etüülalkoholi rahaline põhiimport ning impordihinnad I kvartalis.....	20
Tabel 19: Etüülalkoholi koguseline põhieksport I kvartalis.....	20
Tabel 20: Etüülalkoholi koguseline põhiimport I kvartalis	20
Tabel 21: Etüülalkoholi koguseline põhieksport riigiti I kvartalis	21
Tabel 22: Etüülalkoholi koguseline põhiimport riigiti I kvartalis	21

Õlu

Õlu.....	22
Tabel 23: Õlle rahaline põhieksport- ja import ning ekspordi ja impordihinnad I kvartalis	23
Tabel 24: Õlle toodang, koguseline põhieksport ja import I kvartalis.....	23
Tabel 25: Õlle koguseline põhieksport riigiti I kvartalis	23
Tabel 26: Õlle koguseline põhiimport riigiti I kvartalis	23
Tabel 27: Õlle** keskmised jaehinnad kauplustes.....	24
Joonis 9: Õlle** keskmised jaehinnad kauplustes	24
Tabel 28: Õlle jaehinnad Euroopa pealinnades.....	25
Joonis 10: Heleda õlle jaehinnad lähiriikide pealinnades.....	25
Tabel 29: Õlle aktsiis Eestis.....	25

Kääritatud joogid ja muu alkohol

Kääritatud joogid ja muu alkohol.....	26
Tabel 30: Muude alkohoolsete jookide toodang I kvartalis	28
Tabel 31: Muude alkohoolsete jookide rahaline põhieksport ning ekspordihinnad I kvartalis.....	28
Tabel 32: Muude alkohoolsete jookide rahaline põhiimport ning impordihinnad I kvartalis	28
Tabel 33: Muude alkohoolsete jookide koguseline põhieksport I kvartalis	29
Tabel 34: Muude alkohoolsete jookide koguseline põhiimport I kvartalis	29
Tabel 35: Kääritatud jookide koguseline põhieksport riigiti I kvartalis	30
Tabel 36: Muude alkohoolsete jookide koguseline põhieksport riigiti I kvartalis	30
Tabel 37: Kääritatud jookide koguseline põhiimport riigiti I kvartalis.....	30
Tabel 38: Muude alkohoolsete jookide koguseline põhiimport riigiti I kvartalis	31
Tabel 39: Siidri ja marjaveini keskmised jaehinnad kauplustes	31
Joonis 11: Siidri ja marjaveini keskmised jaehinnad kauplustes.....	32
Tabel 40: Siidri ja marjaveini aktsiis Eestis	32

Veinid

Veinid.....	33
Tabel 41: Viinamarjaveini ja vermuti rahaline põhieksport ning ekspordihinnad I kvartalis	34
Tabel 42: Viinamarjaveini ja vermuti rahaline põhiimport ning impordihinnad I kvartalis	34
Tabel 43: Viinamarjaveini ja vermuti koguseline põhieksport I kvartalis	34
Tabel 44: Viinamarjaveini ja vermuti koguseline põhiimport I kvartalis	34
Tabel 45: Viinamarjaveini koguseline re-eksport riigiti I kvartalis.....	35
Tabel 46: Vermuti koguseline re-eksport riigiti I kvartalis.....	35
Tabel 47: Viinamarjaveini koguseline põhiimport riigiti I kvartalis	36
Tabel 48: Vermuti koguseline põhiimport riigiti I kvartalis	36

Sissejuhatus

Käesolevas aruandes antakse ülevaade Eesti alkoholisektorist ja selle arengutest 2014. aasta I kvartalis.

Aruandes käsitletakse alkoholi tootmise ning väliskaubandusega seonduvaid arenguid alkoholitüüpide lõikes, samuti muutusi alkoholsete jookide hinnatasemetes. Puudutatakse ka alkoholiaktsiisi määrasid ning laekumist.

Töös on kasutatud Statistikaameti, Rahandusministeeriumi, Maksu- ja Tolliameti andmeid. Jaehinnad Eestis (alates novembrist 2011) ning hinnad Euroopa pealinnades pärinevad TNS Emori hinnavaatlustest.

The logo for TNS, consisting of a solid pink square with the letters 'TNS' in white, bold, sans-serif font centered within it.

TNS

Alkoholsete jookide tootmine

Alkohoolsete jookide tootmine

Alkohoolseid jooke, v.a õlut, on 2014. a I kvartalis võrrelduna aastataguse sama ajaperioodiga toodetud mõnevõrra enam.

Kange alkoholi (viin ja segatud piiritusjoogid) tootmiskaht oli möödunud aastase madalseisu järel Statistikaameti lühiajastatistika andmetel samas suurusjärgus 2011.–2012. a alguse tootmiskahtudega. Kangeid alkohoolseid jooke toodeti I kvartalis 3,5 mln liitrit.

Õlletoodang, mis kahel eelnenud aastal püsis 34 miljoni liitri kandis, on käesoleva aasta I kvartalis olnud 28,2 mln liitrit, möödunud aasta I kvartaliga võrreldes tähendab see 17% langust.

Puuvilja- ja marjaveinide tootmiskaht on jätkanud kasvu, suurenedes eelnenud aastast kiiremas tempos. Tootmiskaht on tõusnud aastatagusest 1,8 mln liitrit 2,3 mln liitrile, s.o veerandi võrra suuremaks kui aasta eest.

Möödunud aasta alguses hüppeliselt kasvanud muu lahja alkoholi tootmine on jätkanud kasvulainel ka käesoleva aasta esimestel kuudel. Muu lahja alkoholi tootmiskaht I kvartalis oli ligi 5,3 mln liitrit, möödunud aastaga võrreldes annab see kasvumääraks 11%.

Etüülalkoholi tootmiskahte avaldab Statistikaamet vaid aasta lõikes (tabel 1).

Alkohoolsete jookide väliskaubandus

Alkohoolsete jookide ekspordimahu 2014. aasta I kvartalis olulisemates kategooriates aasta varasemaga võrreldes kasvasid, tõusis ka kogu ekspordikäive. Alkoholi impordimahu suurenesid enamiku alkohoolsete jookide puhul ekspordist enam ning impordikäibe kasv oli ekspordiga võrreldes kiirem (joonis 1, tabelid 2–5).

Alkohoolsete jookide 2014. aasta I kvartali ekspordikäive oli Statistikaameti andmetel 50,8 mln eurot. Suurima osa (s.o ligi 3/4) rahalisest ekspordikäibest moodustasid kanged alkohoolsed joogid. Kangete alkohoolsete jookide ekspordihind küll oluliselt langes, kuid kahekordistunud ekspordikogused tagasid siiski käibe kasvu jätkumise. Kogu ekspordikäibes oli teisel kohal õlle tooterühm 5,3 mln euro suuruse käibega, andes alkohoolsete jookide ekspordikogukäibest umbes kümnendiku. Oluliselt kasvas 2013. aasta algusega võrreldes kääritatud jookide ekspordikäive, taas on tõusnud ka läinud aasta algul madalseisus olnud muude lahjade alkohoolsete jookide ekspordikäive. Muu lahja alkoholi ekspordil on suures osas tegemist re-ekspordiga (tabel 2).

Koguseliselt kasvas aasta varasemaga võrreldes hüppeliselt nii kääritatud jookide, muu lahja alkoholi kui ka kange alkoholi väljavedu. Koguseliselt suurima ekspordiarikli – õlle – väljavedu aga pisut langes. Nii õlle, kääritatud jookide kui ka muu lahja alkoholi puhul mängib üha olulisemat rolli suuremate tootjate (kontsernide) regionaalne spetsialiseerumine, mistõttu väliskaubanduse mahud sõltuvad siis suuresti kontsernide piiriüledest vedudest.

Piirituse eksport on jäänud püsima möödunud aasta alguse väga madalale tasemele (tabel 4).

Enamiku alkohoolsete jookide impordikogused I kvartalis kasvasid ning impordikoguste kasvus mängib suurimat rolli kange alkoholi sisseveo taastumine ning muu alkoholi sisseveo kasv. Kange alkoholi osakaal rahalises käibes on suurenenud väiksemal määral, kuivõrd läinud aasta alguses rekordkõrgeks kerkinud impordihind on taas mõnevõrra langenud. Siiski moodustab kange alkohol kogu alkoholisektori impordikäibest enam kui 60%, järgneb viinamarjavein viiendiku lähedale ulatuva osakaaluga (tabelid 3, 5).

Koguseliselt (toote kanguses) on suurimaks impordiarikliks jätkuvalt õlu, kuigi õlu oli ainus kategooria, mille sisseveetud kogused läinud aasta I kvartaliga võrreldes langesid (tabel 5).

Tarbijahinnaindeks ja alkoholiaktsiis

Alkohoolsete jookide hinnad kasvasid 2014. a I kvartalis aastatagusega võrreldes 4,3%, kusjuures kogu tarbijahinnaindeksi kasv oli oluliselt väiksem – ainult 0,6%. Võrdlus toiduainete ja mittealkohoolsete jookide tarbijahinnaindeksiga näitab, et alkoholi hinnatõus on olnud oluliselt kiirem ka toidu- ja mittealkohoolsete jookide hinnatõusust (viimase puhul oli kasv 2%) (joonis 2).

Rahandusministeeriumi andmetel laekus 2014. aasta esimesel kolmel kuul alkoholiaktsiisist tulu 50,1 miljonit eurot. Võrreldes 2013. aasta sama perioodiga on seda 3,2 miljonit eurot ehk ligi 7% enam.

Eelarves planeeritud on alkoholiaktsiisi 3 kuuga laekunud 22,3% ning see on aastatagusega võrreldes protsentuaalselt vaadelduna samal määral (2013. a oli 3 kuuga laekunud 22,4% eelarves planeeritud alkoholiaktsiisist) (joonis 3).

Alkoholi aktsiisimäärad on alates 01.01.2014 taastõusnud, mis seletab ka aktsiisilaekumist peamiselt jaanuarikuus ning laekumise järsku langust veebruaris-märtsis (tabel 6).

	I kvartal				kahe viimase perioodi muutus (kv)	
	2011	2012	2013	2014	± mln l	± %
Rektifitseeritud etanool*						
Viin ja teised piiritusejookid (kange alkohol)	3,56	3,86	2,84	3,52	0,68	24,1
Õlu	28,32	34,42	34,10	28,17	-5,93	-17,4
Puuvilja- ja marjavein	1,39	1,63	1,84	2,31	0,47	25,5
Lahjad alkoholijookid	3,73	3,46	4,98	5,53	0,55	11,0

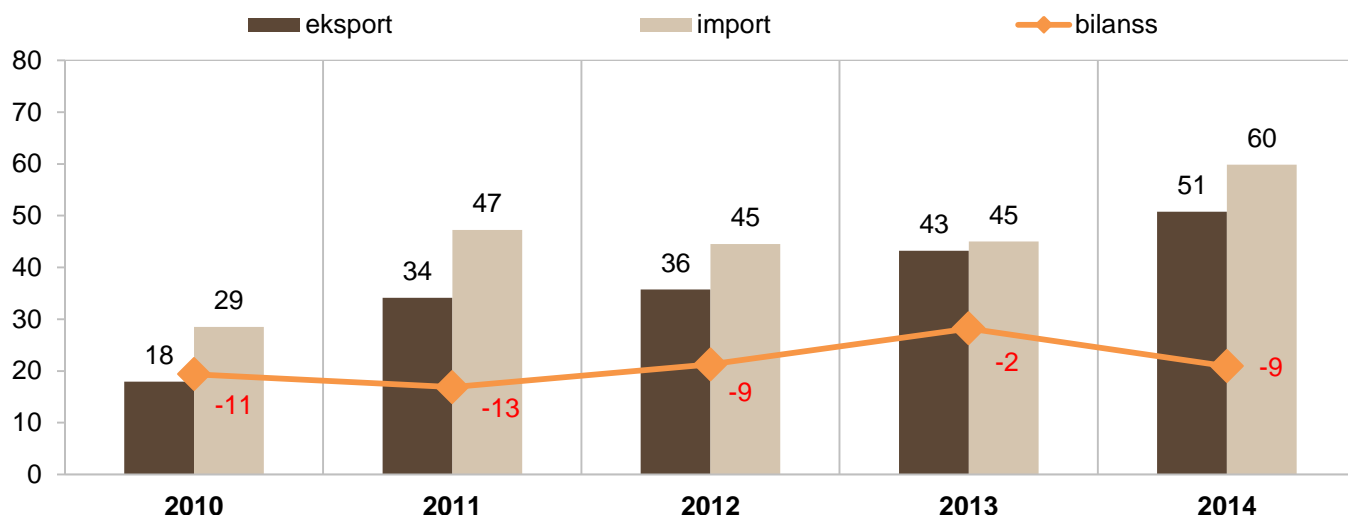
Allikas: SA

* SA avaldab ainult aastaandmeid

lahja alkoholne jook - jook etanoolisisaldusega kuni 22 (kaasa arvatud) mahuprotsenti
kange alkoholne jook - alkoholne jook etanoolisisaldusega üle 22 mahuprotsendi

Alkoholsete jookide eksport, import ja väliskaubandusbilanss I kvartalis
Joonis 1

mln €

Allikas: SA

Alkoholsete jookide rahaline põhieksport ning ekspordihinnad I kvartalis
Tabel 2

käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe	
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
KOKKU	34,10	35,77	43,22	50,76					7,5	17,5
õlu	3,47	5,93	5,02	5,27	0,49	0,52	0,59	0,64	0,3	5,1
viinamarjavein	2,69	3,22	2,57	2,83	2,89	2,83	3,06	3,52	0,3	10,0
vermut	0,03	0,02	0,03	0,03	1,28	2,10	2,50	2,28	0,0	-19,0
kääritatud joogid	0,90	1,48	1,76	2,57	0,65	0,69	0,85	0,81	0,8	46,2
etüülalkohol kangusega üle	0,13	0,26	0,01	0,01	0,83	1,41	2,23	3,13	0,0	35,8
kanged alkohoolsed joogid	26,01	21,50	32,13	37,50	16,37	15,33	25,14	14,46	5,4	16,7
muud alkohoolsed joogid*	0,88	3,36	1,69	2,55	0,82	0,95	0,87	0,72	0,9	50,4

Allikas: SA

* SA andmed on 100%-lises alkoholis, KN 2011-2014 (Intrastat) kood 220890; ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

** 100%-lises alkoholis

Alkoholsete jookide rahaline põhiimport ning impordihinnad I kvartalis
Tabel 3

käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe	
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
KOKKU	47,23	44,51	45,01	59,83					14,8	32,9
õlu	4,00	4,32	4,82	4,23	0,50	0,59	0,58	0,61	-0,6	-12,3
viinamarjavein	8,38	10,60	9,35	11,07	2,42	2,45	2,55	2,63	1,7	18,4
vermut	0,18	0,17	0,16	0,20	1,59	1,52	1,78	2,18	0,0	28,1
kääritatud joogid	1,82	2,94	2,25	2,36	0,70	0,79	0,87	0,76	0,1	4,7
etüülalkohol kangusega üle	0,36	0,41	0,44	0,72	0,76	0,91	0,77	0,75	0,28	65,3
kanged alkohoolsed joogid	30,18	21,97	24,15	36,88	11,27	10,68	18,31	13,71	12,7	52,7
muud alkohoolsed joogid*	2,32	4,09	3,85	4,37	0,44	0,85	0,85	0,66	0,5	13,6

Allikas: SA

* SA andmed on 100%-lises alkoholis, KN 2011-2014 (Intrastat) kood 220890; ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

** 100%-lises alkoholis

Alkoholsete jookide koguseline põhieksport I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 4

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
õlu	7020	11364	8481	8256	-225,4	-2,7
viinamarjavein	930	1134	843	804	-38,6	-4,6
vermut	23	11	13	12	-1,5	-11,2
kääritatud joogid	1383	2144	2074	3168	1093,5	52,7
etüülalkohol kangusega üle 80%	155	187	3	3	-0,1	-3,2
kanged alkohoolsed joogid (kuni 80%)	1588	1403	1278	2593	1314,8	102,9
muud alkohoolsed joogid*	1083	3524	1941	3555	1613,2	83,1

Allikas: SA

* SA andmed on 100%-lises alkoholis, KN 2011-2014 (Intrastat) kood 220890;
ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

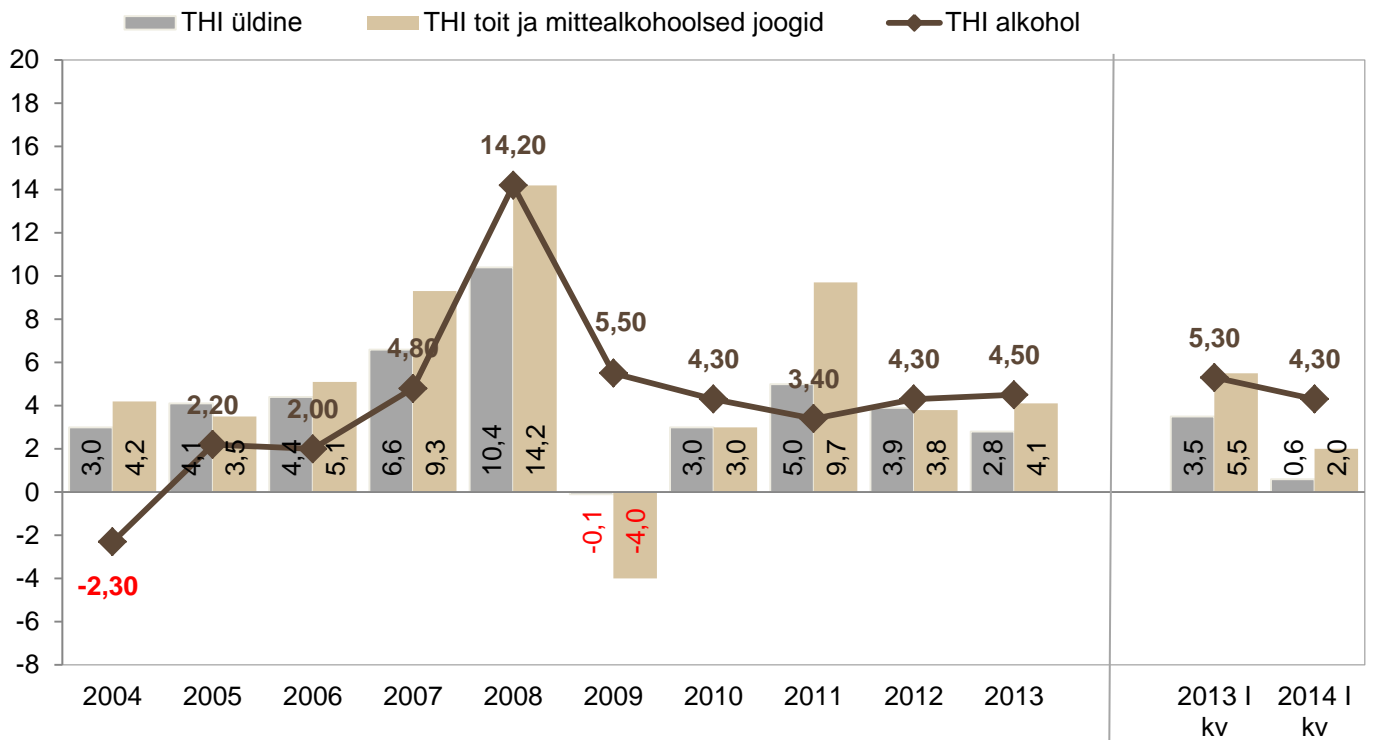
Alkoholsete jookide koguseline põhiimport I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 5

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
õlu	7995	7298	8359	6881	-1478,1	-17,7
viinamarjavein	3469	4336	3659	4207	548,0	15,0
vermut	115	113	90	94	3,9	4,4
kääritatud joogid	2582	3698	2596	3122	525,4	20,2
etüülalkohol kangusega üle 80%	476	449	570	958	388,1	68,1
kanged alkohoolsed joogid (kuni 80%)	2679	2058	1318	2690	1372,0	104,1
muud alkohoolsed joogid*	5208	4819	4530	6630	2100,5	46,4

Allikas: SA

* SA andmed on 100%-lises alkoholis, KN 2011-2014 (Intrastat) kood 220890;
ümberarvutused on teostatud 5% alkoholile

Allikas: SA

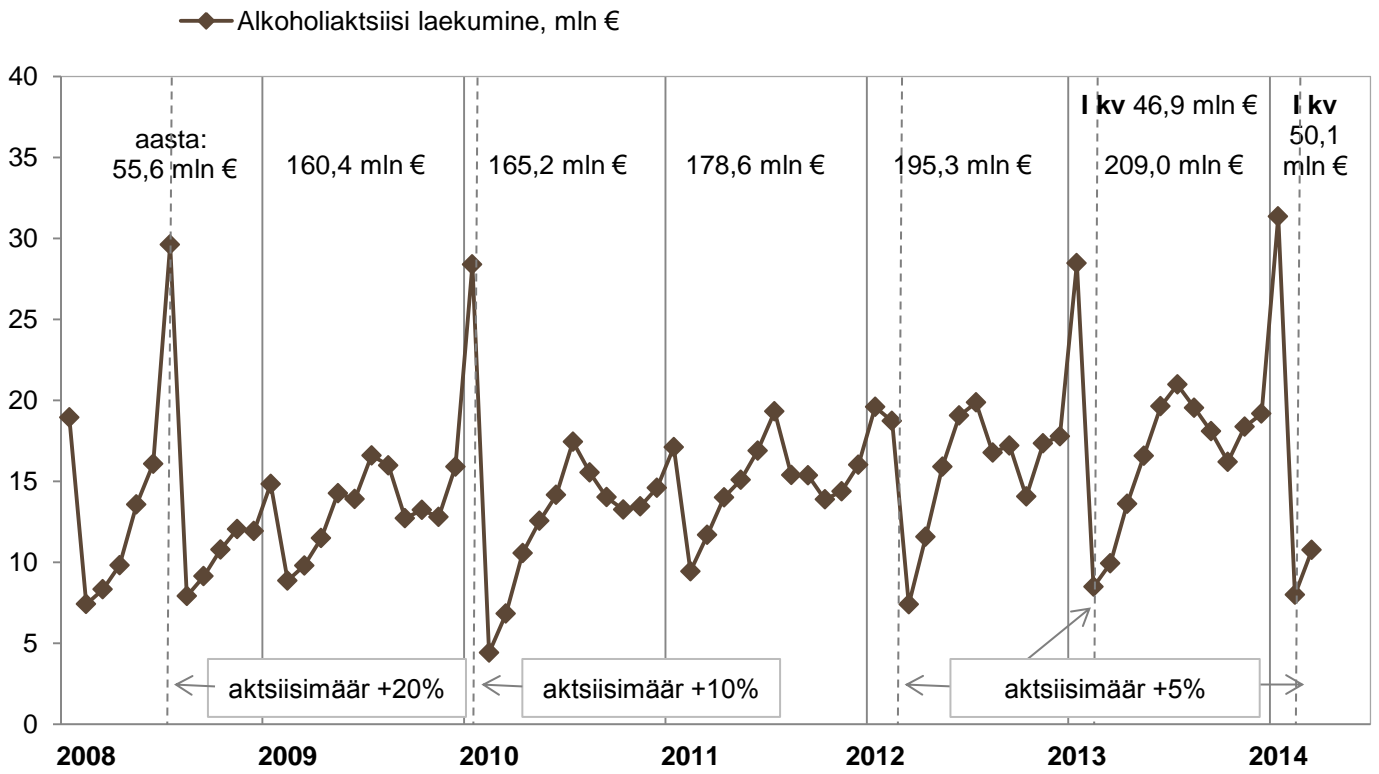
Alkoholi aktsiisimäärad Eestis, €

Tabel 6

Alkohol	Ühik	Määrad eurodes alates 01.02.2012	Määrad eurodes alates 01.01.2013	Määrad eurodes alates 01.01.2014	EL alammäärad (eurodes)
Vein ja kääritatud jook ≤ 6%	100 liitrit	33,30	34,97	36,71	0,00
Vein ja kääritatud jook > 6%	100 liitrit	76,80	80,64	84,67	0,00
Õlu	etanooli 1 mahuprotsendi kohta 100 liitris	5,70*	6,00*	6,28*	1,87
Vahetoode	100 liitrit	164,00	172,20	180,81	45,00
Muu alkohol	100 liitri absoluutalkoholi kohta	1490,00	1565,00	1643,00	550,00

Allikas: Rahandusministeerium

* Õlle aktsiisimäär on 50% standardmäärast tootmismahu korral kuni 300 000 liitrit aastas

Allikas: Rahandusministeerium

The logo for TNS, consisting of a solid pink square with the letters 'TNS' in white, bold, sans-serif font centered inside it.

TNS

Kanged alkohoolsed joogid

Kanged alkohoolsed joogid

Tootmine

Kange alkoholi toodang tõusis 2014. a I kvartalis Statistikaameti andmeil taas kümnendi algusaastate tasemele. Möödunudaastase madalaseisuga võrreldes tähendab see kasvu ligi veerandi võrra (24,1%), absoluutalkoholiks teisendatuna toodeti I kvartalis hinnanguliselt 1,4 miljonit liitrit viina ja teisi piiritusjooke (tabel 8).

Väliskaubandus

Kange alkoholi koguseline sisse- ja väljavedu on läinudaastase madalaseisu järel liikunud I kvartalis samuti selges tõusutrendis, kasvades ligikaudu kahekordseks (tabel 8).

Et ekspordi- ja impordihinnad olid 2014. aasta I kvartalis eelmise aasta algul aset leidnud hüppelise kasvu järel taas madalamal tasemel, ei kasvanud kange alkoholi rahaline ekspordi- ja impordikäive mahtude suurenemisega võrreldaval määral, kuigi kasv oli ka siin oluline (tabel 7).

2013. aasta I kvartaliga võrreldes kasvas 2,5-kordseks suurima ekspordiartikli – viski – re-eksport, üsna oluliselt on pärast eelmise aasta langust suurenenud ka teise olulise ekspordiartikli – viina – väljavedu ning mitmekordistunud on rummi re-eksport. Viski osakaal kange alkoholi koguselises ekspordis on seega jätkuvalt kasvamas, ulatudes ligi kolmandikuni. Viina osakaal jätkab koguste kasvule vaatamata langevas trendis ning oli I kvartalis 15%. Nagu öeldud, on kangete alkohoolsete jookide impordikogused aastatagusega võrreldes kasvanud, enim suurenes viski ja viina import. Viski osakaal kangete alkohoolsete jookide koguimpordis jätkas kasvu, tõustes selgelt üle poole kogusisseveost (58%). Viina osakaal koguimpordis langes veerandile kogusisseveost (tabelid 9, 10).

Kange alkoholi eksport Venemaale oli I kvartalis aastatagusest oluliselt suurem ning Venemaa osakaal kange alkoholi sihtriigina tõusis ligi kolmveerandini (73%). Peamiselt on tegemist viski re-eksportiga. Koguseliselt kasvas ka eksport Lähti, Soome veeti kanget alkoholi aasta varasemaga võrreldes vähem (tabel 11).

Kangete alkohoolsete jookide impordi kasvus mängib suurimat rolli viski sisseveo kasv Suurbritanniast, mistõttu suurenes veelgi Suurbritannia osakaal kogu kange alkoholi sisseveos, ulatudes I kvartalis 59%-ni. Veidi kasvas ka möödunud aasta algul langenud kange viina import Ameerika Ühendriikidest, sealt toodud kogus moodustas kange alkoholi koguimpordist 17% (tabel 12).

Viina ekspordimaht oli 2014. a esimesel kolmel kuul 381 tuhat liitrit, millest enam kui kaks kolmandikku eksporditi Lähti ja umbes seitsmendik Soome. Likööri on meilt enim sisse ostnud Venemaa ja Soome, nimetatud riikidesse liikus vastavalt 52% ning 22% Eestist välja veetavast liköörist (joonis 4).

Viina imporditi 2014. aasta I kvartalis 683 tuhat liitrit, mis on aasta varasemaga võrreldes oluliselt enam. Peamise osa kasvust andis Ameerika Ühendriikidest sisse veetud viin ning sellega seoses kasvas taas ka USA osakaal viina impordis, moodustades 58%. Viskit toodi Eestisse 1571 tuhat liitrit (ligi kolm korda enam kui aasta varem), viski peamiseks impordipartneriks on jätkuvalt Suurbritannia (95% viskist toodi Eestisse sealt). Konjaki-brändi impordikogused ei ole viimastel aastatel muutunud, valdavalt veeti seda sisse Prantsusmaalt (joonis 5).

Hinnad

Kange alkoholi hinnad on aasta varasemaga võrreldes enamasti tõusnud. Madalama ja keskmise klassi viina puhul kasvas hind veebruaris (pärast aktsiisitõusu), kõrgema klassi viina puhul oli hind maikuus aasta varasemaga võrreldes pisut madalamgi, kuid läinud aasta lõpu hinnatasemega võrreldes on ka siin näha selget kasvu. Kange likööri, marjalikööri ja kõrgema hinnaklassi kreemlikööri hinnad on viimase aasta jooksul liikunud samuti tõusujoones, kasvades ca 2–3% võrra; madalama hinnaklassi kreemliköör oli ka maikuus müügil tavapärasest veidi madalama hinnaga. Džinni hinnatase veebruaris tõusis, kuid langes mais taas viimase aasta keskmisest veidi allapoole, olles praktiliselt võrdne möödunud aasta maikuise hinnatasemega (tabel 13, joonis 6).

TNS Emori vaatlus viina jaehindadest Euroopa pealinnades näitab, et 0,7 l Absolut viina hinnatase püsis nii detsembris 2013 kui ka märtsis 2014 soodsaimana Varssavis. Tallinnas oli hinnatase näiteks Läti ja Leedu pealinnadega võrreldes mõnevõrra kõrgem. Siinsest oluliselt kallimana püsib Absolut viina hinnatase Põhjamaades (Helsingi, Stockholm) ja Londonis.

Detsembri soodushinnale vaatamata sai kohalikku viina soodsamalt kui Tallinnas osta nii Varssavis, Prahast kui Vilniuses. Kõrgeima hinnatasemega eristuvad ka kohaliku viina puhul eeskätt Põhjamaad (tabelid 14–15, joonised 7–8).

Kangete alkoholsete jookide rahaline põhieksport- ja import ning ekspordi ja impordihinnad I kvartalis
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 7

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe	
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
eksport	26,01	21,50	32,13	37,50	16,37	15,33	25,14	14,46	5,4	16,7
import	30,18	21,97	24,15	36,88	11,27	10,68	18,31	13,71	12,7	52,7

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide toodang, koguseline põhieksport ja import I kvartalis
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina

Tabel 8

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
toodang*	1424	1544	1136	1410	274	24,1
eksport	1588	1403	1278	2593	1315	102,9
import	2679	2058	1318	2690	1372	104,1

Allikas: SA, TNS Emori ümberarvutused

* hinnanguline absoluutalkoholis, ümberarvutustel keskmiseks kanguseks võetud 40%;

Statistikaamet esitas andmed 10 000 l täpsusega

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhieksport ning struktuur I kvartalis
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

Tabel 9

	Kogus, tuh liitrit				Jookide osakaal koguekspordis, %				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
KOKKU	1588	1403	1278	2593	100	100	100	100	1315	102,9
s.h. konjak-brändi	42	55	77	110	3	4	6	4	33	42,7
viski	901	656	673	1670	57	47	53	64	997	148,1
rumm	137	63	70	200	9	5	6	8	130	184,2
džinn	38	44	28	46	2	3	2	2	18	66,1
viin	322	346	237	381	20	25	19	15	145	61,1
liköör	148	238	193	185	9	17	15	7	-8	-4,0

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhiimport ning struktuur I kvartalis
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

Tabel 10

	Kogus, tuh liitrit				Jookide osakaal koguimpordis, %				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
KOKKU	2679	2058	1318	2690	100	100	100	100	1372	104,1
s.h. konjak-brändi	126	152	152	152	5	7	12	6	1	0,4
viski	1176	633	538	1571	44	31	41	58	1033	192,2
rumm	125	124	86	98	5	6	7	4	12	14,0
džinn	42	21	29	67	2	1	2	3	38	128,4
viin	1067	1024	396	683	40	50	30	25	287	72,4
liköör	144	103	117	118	5	5	9	4	1	0,9

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhieksport riigiti aasta I kvartalis
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

Tabel 11

	tuh liitrit (100%-lise alkoholina)		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus
	2013	2014	2014 I kv / 2013 I kv		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	± %-punkti
KOKKU	1278	2593	1315	102,9	100	100	
Venemaa	728	1898	1170	160,7	57	73	16
Läti	131	344	212	161,8	10	13	3
Soome	187	139	-48	-25,7	15	5	-9
Kasahstan	82	75	-7	-8,9	6	3	-4
Leedu	62	57	-5	-7,4	5	2	-3
Rootsi	17	41	23	132,6	1	2	0
Teised	71	40	-31	-44,0	6	2	-4

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide koguseline põhiimport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit 100%-lise alkoholina; osakaal, %

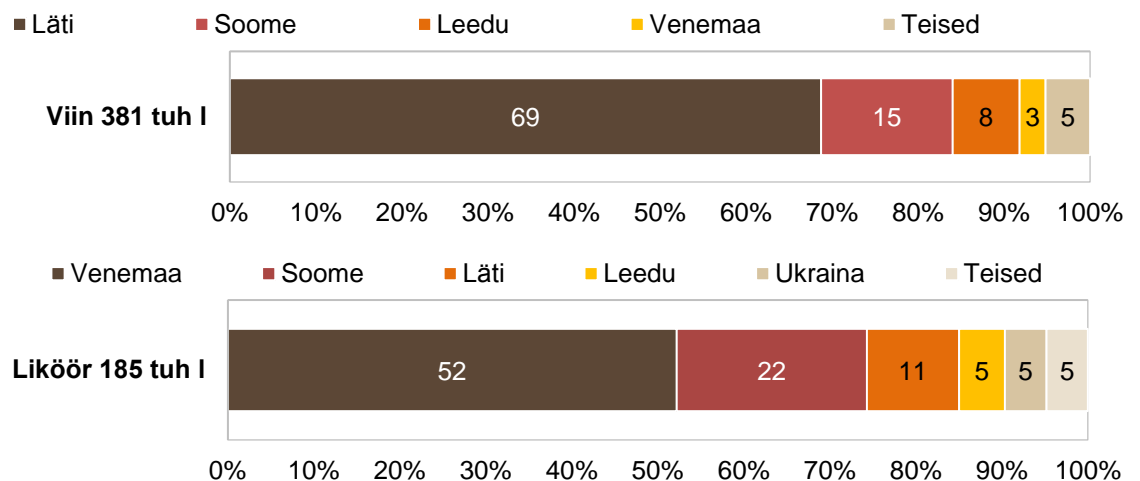
Tabel 12

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu
	2013	2014	2014 I kv / 2013 I kv		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	± %-punkti
KOKKU	1318	2690	1372	104,1	100	100	
Suurbritannia	540	1583	1043	193,1	41	59	18
Ameerika Ühendriigid	242	466	224	92,4	18	17	-1
Prantsusmaa	126	123	-2	-1,8	10	5	-5
Ukraina	57	77	20	35,5	4	3	-1
Iirimaa	53	71	18	33,6	4	3	-1
Venemaa	28	61	33	116,5	2	2	0
Soome	48	54	6	12,8	4	2	-2
Rootsi	21	34	13	58,7	2	1	-1
Valgevene	38	31	-7	-18,2	3	1	-2
Saksamaa	37	30	-7	-19,2	3	1	-2
Teised	127	158	32	24,8	10	6	-4

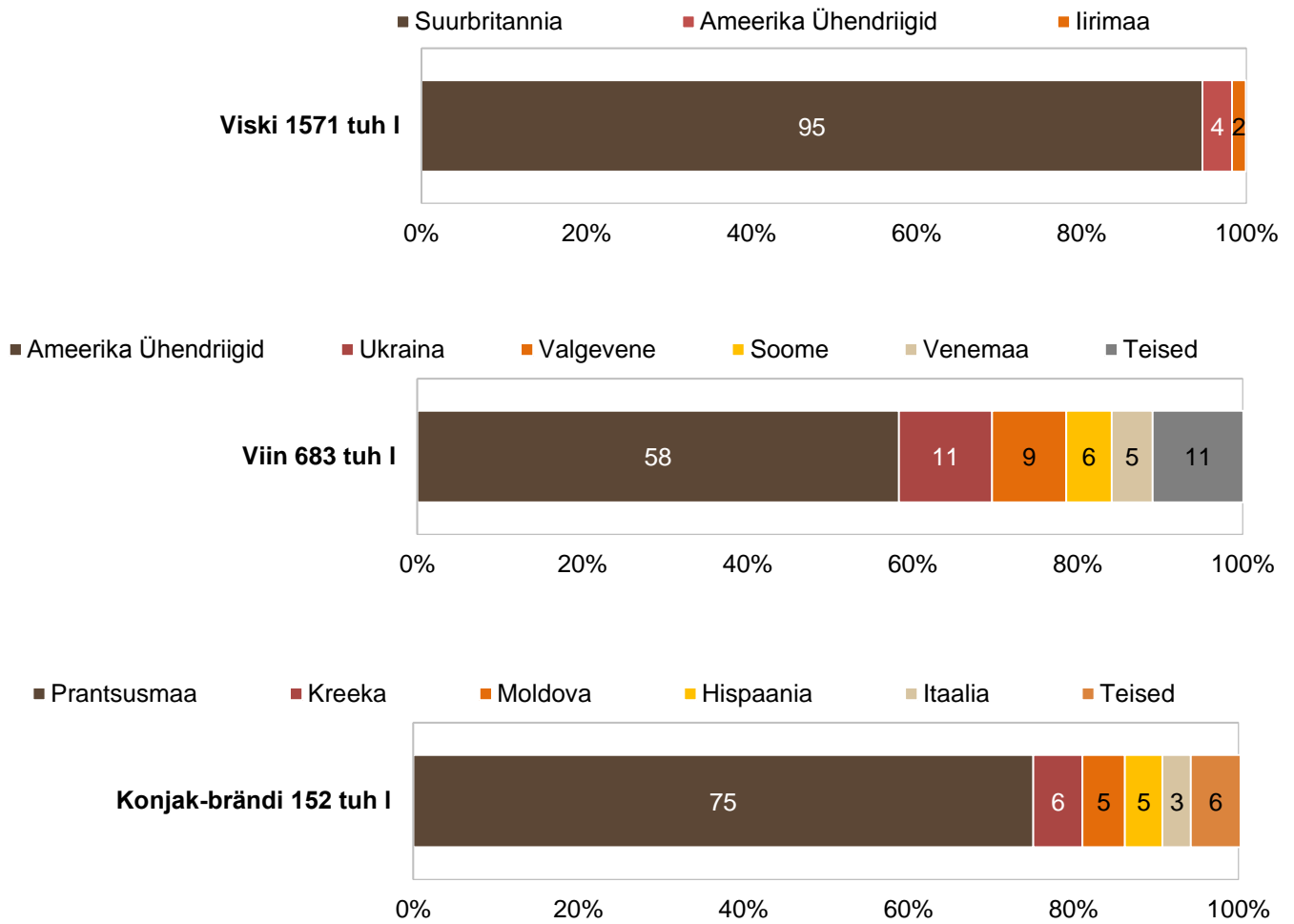
Allikas: SA

Viina ja likööri põhieksporti struktuur riigiti 2014. aasta I kvartalis
% ekspordikogusest, 100%-lise alkoholina

Joonis 4

Allikas: SA

Allikas: SA

Kangete alkoholsete jookide keskmised jaehinnad kauplustes**
€/liiter, koos käibemaksuga (ilma pandipakendita)

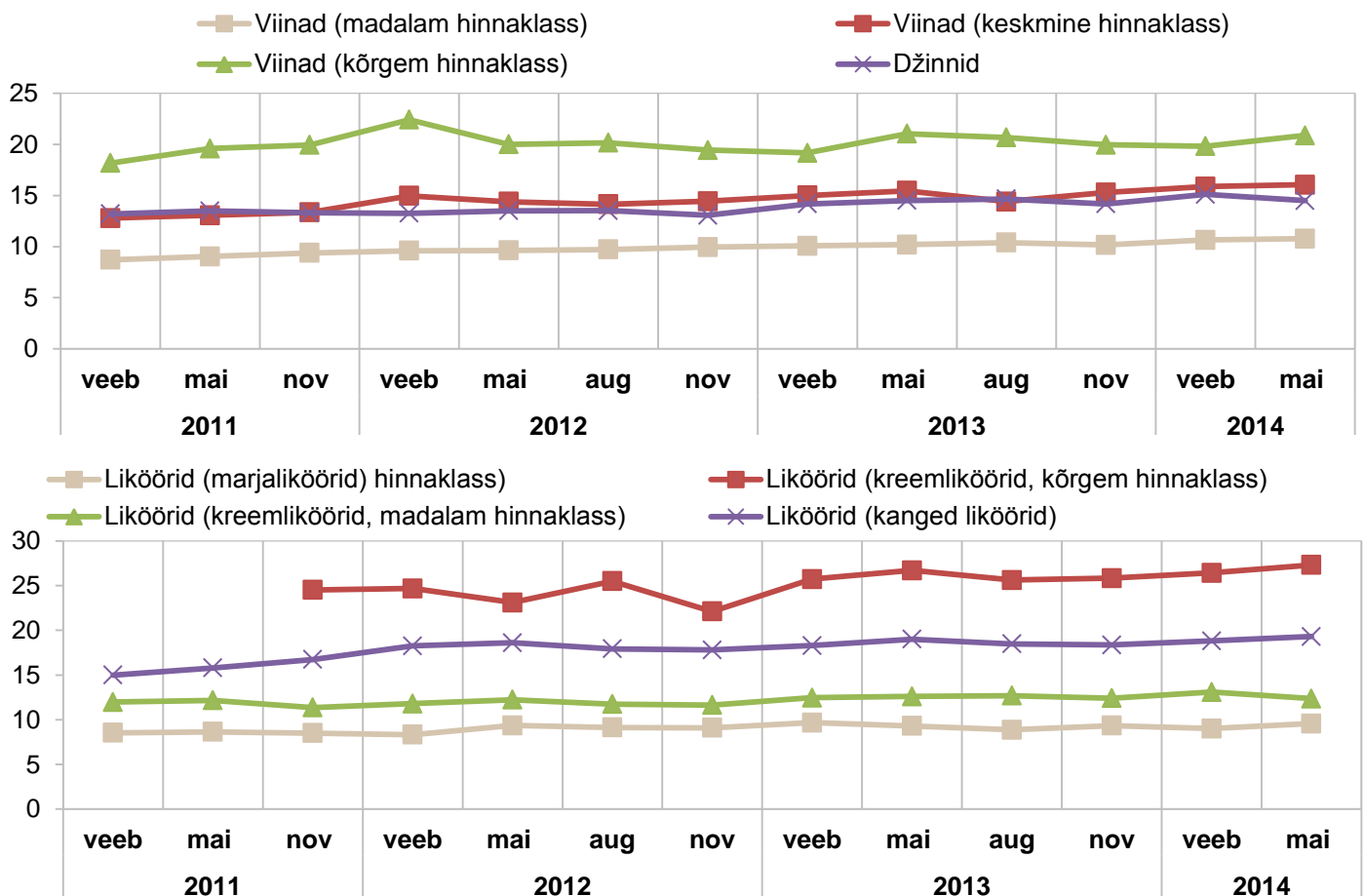
Tabel 13

	mai 2013	august 2013	nov. 2013	veeb. 2014	mai 2014	Muutus ± %	
						mai 2014 / veeb. 2014	mai 2014 / mai 2013
Viin 40%, madalam hinnaklass	10,20	10,39	10,17	10,65	10,77	1,2%	5,6%
Viin 40%, keskmine hinnaklass	15,46	14,40	15,29	15,87	16,05	1,1%	3,8%
Viin 40%, kõrgem hinnaklass	21,04	20,67	19,95	19,82	20,88	5,3%	-0,8%
Marjaliköör 21%	9,30	8,87	9,33	9,00	9,57	6,3%	2,9%
Kange liköör 40-45%	19,02	18,48	18,36	18,83	19,31	2,5%	1,5%
Kreemliköör 16-17%, madalam hinnaklass*	12,61	12,69	12,40	13,10	12,36	-5,6%	-1,9%
Kreemliköör, 16-17%, kõrgem hinnaklass*	26,71	25,63	25,84	26,44	27,33	3,4%	2,3%
Dzhinn 38-40%	14,51	14,67	14,17	15,11	14,49	-4,1%	-0,1%

Allikas: TNS

Kangete alkoholsete jookide keskmised jaehinnad kauplustes**
€/liiter, koos käibemaksuga (ilma pandipakendita)

Joonis 6

**Hinnavaatluses on kaardistatud järgmised tooted:

Viin 40%, madalam hinnaklass	Liviko Laua Viin, Rahva Viin, Valge Viin, Altia Eesti Standard Vodka
Viin 40%, keskmine hinnaklass	Liviko Viru Valge, Altia Saaremaa Vodka
Viin 40%, kõrgem hinnaklass	Liviko Viru Valge Special, Absolut Vodka, Nemiroff, Russki Razmer
Marjaliköör 21%	Liviko Liköör Metsmaasika, Liviko Liköör Kirsi
Kange liköör 40-45%	Liviko Vana Tallinn (40%, 45%) alk., Altia Pirita Ürdiliköör, Jägermeister
Kreemliköör 16-17%, mad. hinnaklass	Liviko Vana Tallinna kreemliköör, Remedial Kiu Torn kooreliköör
Keemliköör, 16-17%, kõrg. hinnaklass	Bailey's
Dzhinn 38-40%	Remedia Saare Gin, Liviko Liviko Gin

Viina jaehinnad Euroopa pealinnades: Absolut vodka

Tabel 14

€

	Absolut vodka 40%, 0,7 l					Muutus ± %	
	märts 2013	juuni 2013	sept. 2013	dets. 2013	märts 2014	märts 2014 / märts 2013	märts 2014 / dets. 2013
Tallinn	12,99	18,49	18,49	13,99	18,79	44,6%	34,3%
Riia	16,94	12,81	17,78	17,77	17,77	4,9%	0,0%
Vilnius	13,90	11,58	14,48	14,48	14,48	4,2%	0,0%
Helsinki	21,80	21,80	21,80	21,80	22,70	4,1%	4,1%
Stockholm	28,67	27,87	27,49	26,45	27,28	-4,8%	3,1%
Varssavi	9,37	9,15	10,25	10,53	11,43	22,0%	8,5%
Praha	15,15	15,15	15,10	14,49	15,26	0,7%	5,3%
Amsterdam	16,31	16,31	17,49	14,99	14,99	-8,1%	0,0%
Berliin	13,49	13,99	13,99	13,99	13,99	3,7%	0,0%
Kopenhaagen	18,64	16,08	18,63	18,62	18,62	-0,1%	0,0%
London	16,94	22,76	23,84	23,70	24,50	44,6%	3,4%

Allikas: TNS Emor
Soodushind

Viina jaehinnad Euroopa pealinnades: kohalik viin

Tabel 15

€

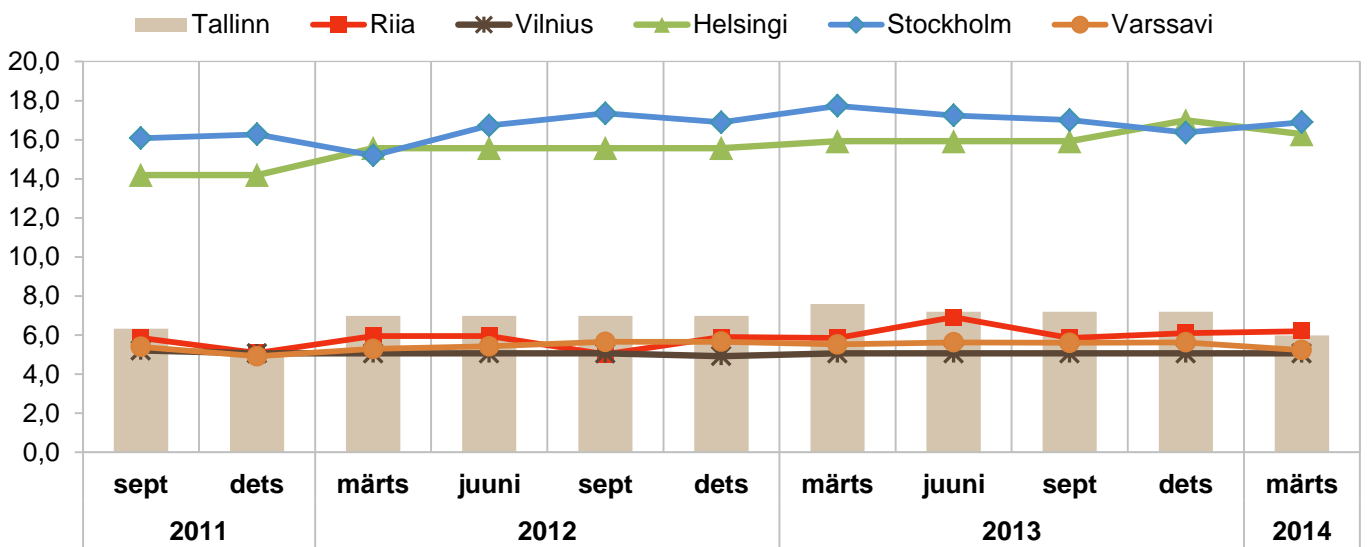
	Kohalik viin 40%, 0,5 l					Muutus ± %	
	märts 2013	juuni 2013	sept. 2013	dets. 2013	märts 2014	märts 2014 / märts 2013	märts 2014 / dets. 2013
Tallinn	7,59	7,19	7,19	7,19	5,99	-21,1%	-16,7%
Riia	5,86	6,91	5,85	6,10	6,20	5,9%	1,6%
Vilnius	5,06	5,07	5,07	5,07	5,07	0,1%	0,0%
Helsinki	15,93	15,93	15,93	16,99	16,29	2,2%	-4,1%
Stockholm	17,73	17,24	17,01	16,36	16,90	-4,7%	3,3%
Varssavi	5,53	5,63	5,60	5,63	5,24	-5,2%	-6,9%
Praha	6,04	4,63	4,62	4,32	5,28	-12,6%	22,1%
Amsterdam	7,39	7,39	5,81	6,85	7,14	-3,4%	4,2%
Berliin	4,99	-	7,49	7,79	7,79	56,1%	0,0%
Kopenhaagen	12,45	9,57	9,57	12,44	12,44	-0,1%	0,0%
London	16,36	16,57	13,63	13,54	11,95	-26,9%	-11,8%

Allikas: TNS Emor
Umberarvutused erinevatelt pakendi suurustelt
Soodushind

Viina jaehinnad Euroopa pealinnades: kohalik viin
(0,5 l, €)

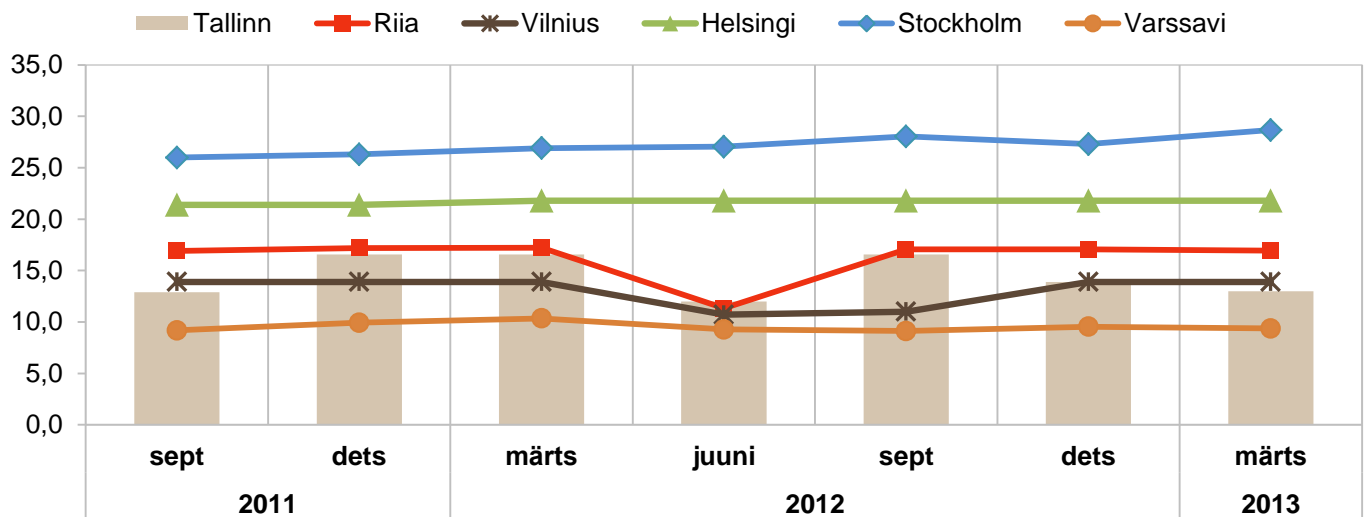
Joonis 7

Allikas: TNS Emor

Viina jaehinnad Euroopa pealinnades: kohalik viin
(0,7 l, €)

Joonis 8

Allikas: TNS Emor

Kange alkoholi aktsiis Eestis, €

Tabel 16

		Viin 40% 0,5 l	Liköör 0,5 l
alates 02.2012	ainult aktsiis	2,98	1,56
	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga	3,58	1,88
alates 01.2013	ainult aktsiis	3,13	1,64
	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga	3,76	1,97
alates 01.2014	ainult aktsiis	3,29	1,73
	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga	3,94	2,07

Allikas: Maksu- ja Tolliamet, TNS Emori arvutused

TNS

Etüülalkohol

Etüülalkohol

Et lühiajastatistikas etüülalkoholi tootmine ei kajastu, puuduvad tootmise kohta andmed. Rakvere piiritusetehase 2013. aasta tootmismahud aasta varasemaga võrreldes esialgsetel andmetel langesid, stabiilne eksport ei viita tootmise kiirele kasvule ka käesoleva aasta algul.

Väliskaubandus

Üle 80% kangusega etüülalkoholi eksport on ka käesoleva aasta I kvartalis jäänud möödunud aasta algusega võrreldavale, üsna minimaalsele tasemele. Etüülalkoholi veeti 2014. a I kvartalis Eestist välja 3,1 tuhat liitrit, mis on ligilähedane eelnenud aastale. Tõenäoliselt on tegu mahepiiritusega, selle ekspordihind on jätkanud kasvu (tabelid 17, 19).

Valdav osa väljaveetud etüülalkoholist viidi, nagu möödunud aastalgi, Soome (tabel 21).

Etüülalkoholi koguseline põhiimport kasvas aasta varasemaga võrreldes ligi 1,7 korda, ekspordikäive kasvas ligikaudu samal määral (65%). Etüülalkoholi imporditi 2014. a I kvartalis Eestisse 958 tuhat liitrit (tabelid 18, 20).

Enim imporditi toodet Lätist ja Soomest (kokku kolmveerand kogu imporditud kogusest) (tabel 22).

Etüülalkoholi rahaline põhieksport ning ekspordihinnad I kvartalis
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 17

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
etüülalkohol kangusega üle 80%	0,13	0,26	0,01	0,01	0,83	1,41	2,23	3,13	0,0	35,8

Allikas: SA

Etüülalkoholi rahaline põhiimport ning impordihinnad I kvartalis
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 18

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
etüülalkohol kangusega üle 80%	0,36	0,41	0,44	0,72	0,76	0,91	0,77	0,75	0,28	65,3

Allikas: SA

Etüülalkoholi koguseline põhieksport I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 19

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
etüülalkohol kangusega üle 80%	155	187	3	3	0	-3,2

Allikas: SA

Etüülalkoholi koguseline põhiimport I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 20

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
etüülalkohol kangusega üle 80%	476	449	570	958	388	68,1

Allikas: SA

Etüülalkoholi koguseline põhieksport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 21

	tuh liitrit (100%-lise alkoholina)		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus
	2013	2014	2014 I kv / 2013 I kv		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	± %-punkti
KOKKU	3,2	3,1	0	-3,2	100	100	
Soome	2,9	2,4	-1	-17,8	89	75	-13
Läti	0,3	0,4	0	22,9	11	13	3
Venemaa		0,3				11	

Allikas: SA

Etüülalkoholi koguseline põhiimport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 22

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu
	2013	2014	2014 I kv / 2013 I kv		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	± %-punkti
Kokku	570	958	388	68,1	100	100	
Läti	224	360	136	60,7	39	38	-2
Soome	196	353	157	79,8	34	37	2
Slovakkia		117				12	
Valgevene	88	71	-16	-18,6	15	7	-8
Leedu	61	56	-5	-7,6	11	6	-5

Allikas: SA

TNS

Ölü

Õlu

Tootmine

2014. aasta I kvartalis õlletoodang aasta varasemaga võrreldes langes. Õlut toodeti 28,2 miljonit liitrit ehk ligi 6 miljonit liitrit (17,4%) vähem kui aasta eest (tabel 24).

Väliskaubandus

Õlle ekspordi- ja impordikogused käesoleva aasta I kvartalis samuti vähenesid, eksport langes 2,7%, import aga tootmise langusega võrreldavas tempos – 17,7%. Õlut viidi Eestist välja 8,2 mln liitrit, sisse toodi õlut 6,9 mln liitrit, mis on viimase nelja aasta võrdluses madalaim näitaja (tabelid 23, 24).

Et õlle ekspordihind kasvas, siis tõusis ka ekspordikäive, ületades möödunud aasta I kvartali käivet ca 5%. Õlle impordikäive langes, kuid impordihinna tõusu tõttu jäi käibe langus koguselisest langusest väiksemaks. Õlle väliskaubanduse käibe muutusi mõjutab suuresti suuremate õlletootjate (kontsernide) regionaalne spetsialiseerumine, st teatud toodete tootmine (eri pakendiliinid jms) suurema regiooni jaoks ühes riigis. Valdavalt puudutab Eesti väliskaubandust kirjeldatud spetsialiseerumine Baltikumi-siseselt ning Soome ja Poola suunal.

Enim kasvas õlle eksport Lätti ja Poola, mis olidki I kvartalis õlle väljaveol Eestile olulisimad partnerid, Lätti veeti 34% ja Poola 28% eksporditud õllest. Õlle väljavedu Soome on jätkanud langust, kuid ka Soome püsis olulise sihtriigina (23% kogu ekspordist) (tabel 25).

Õlut imporditi 2014. aasta I kvartalis jätkuvalt enim Soomest, kuigi Soomest imporditud kogused ning ka Soome osakaal impordis langes. Õlle import Leedust kasvas ning import Lätti langes, kumbki riik moodustas õlle koguimpordist umbes viiendiku (tabel 26).

Hinnad

Õlle hinnad on viimase aasta jooksul kasvanud. Märkatav hinnatõus on möödunud aasta maikuuga võrreldes aset leidnud keskmisest kõrgema ja keskmisest madalama hinnaklassiga õllede puhul, keskmise hinnaklassi õlle hind küll veebruaris võrreldes läinud aasta lõpuga kasvas, kuid ei ole möödunud aasta maikuuga võrreldes muutunud (tabel 27, joonis 9).

TNS Emori rahvusvahelise hinnavaatluse kohaselt sai nii 2013. a detsembris kui ka 2014. a märtsis 0,5 l kohaliku heleda õlle kõige soodsamalt kätte Varssavist, Berliinist ja Vilniusest, kus õlle hind jäi vahemikku 52–72 euro senti. Kalleima hinnaga oli õlu Kopenhaagenis, ületades Tallinna hinnataset ligi 2,5 korda; Eesti pealinnast oluliselt kõrgem oli õlle hinnatase ka Londonis, Stockholmis, Helsingis ja Amsterdams. Tallinnaga samaväärne oli märtsikuine hinnatase Riias. Aastatagusega võrreldes on õlle hind Euroopa pealinnades enamasti tõusnud (tabel 28, joonis 10).

Õlle rahaline põhieksport- ja import ning ekspordi ja impordihinnad I kvartalis
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 23

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe	
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
eksport	3,47	5,93	5,02	5,27	0,49	0,52	0,59	0,64	0,3	5,1
import	4,00	4,32	4,82	4,23	0,50	0,59	0,58	0,61	-0,6	-12,3

Allikas: SA

Õlle toodang, koguseline põhieksport ja import I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 24

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
toodang*	28320	34420	34100	28172	-5928	-17,4
eksport	7020	11364	8481	8256	-225	-2,7
import	7995	7298	8359	6881	-1478	-17,7

Allikas: SA

*Statistikaamet esitab andmed 10 000 l täpsusega

Õlle koguseline põhieksport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 25

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %-punkti
	2013	2014	2014 / 2013		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	8481	8256	-225	-2,7	100	100	
Läti	1801	2774	973	54,0	21	34	12
Poola	1936	2346	410	21,2	23	28	6
Soome	2558	1919	-639	-25,0	30	23	-7
Taani	327	443	116	35,5	4	5	2
Leedu	798	203	-595	-74,6	9	2	-7
Holland	57	184	127	221,4	1	2	2
Saksamaa	54	101	47	88,1	1	1	1
Teised	950	286	-664	-69,9	11	3	-8

Allikas: SA

Õlle koguseline põhiimport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 26

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %-punkti
	2013	2014	2014 / 2013		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	8359	6881	-1478	-17,7	100	100	
Soome	2688	1577	-1111	-41,3	32	23	-9
Leedu	1117	1467	351	31,4	13	21	8
Läti	2209	1286	-923	-41,8	26	19	-7
Venemaa	521	450	-71	-13,7	6	7	0
Saksamaa	470	439	-31	-6,5	6	6	1
Mehhiko	289	435	145	50,2	3	6	3
Ukraina	74	226	153	207,6	1	3	2
Tšehhi	235	215	-20	-8,7	3	3	0
Teised	756	667	-90	-11,9	8	11	3

Allikas: SA

Õlle keskmised jaehinnad kauplustes**
€/liiter, koos käibemaksuga (ilma pandipakendita)

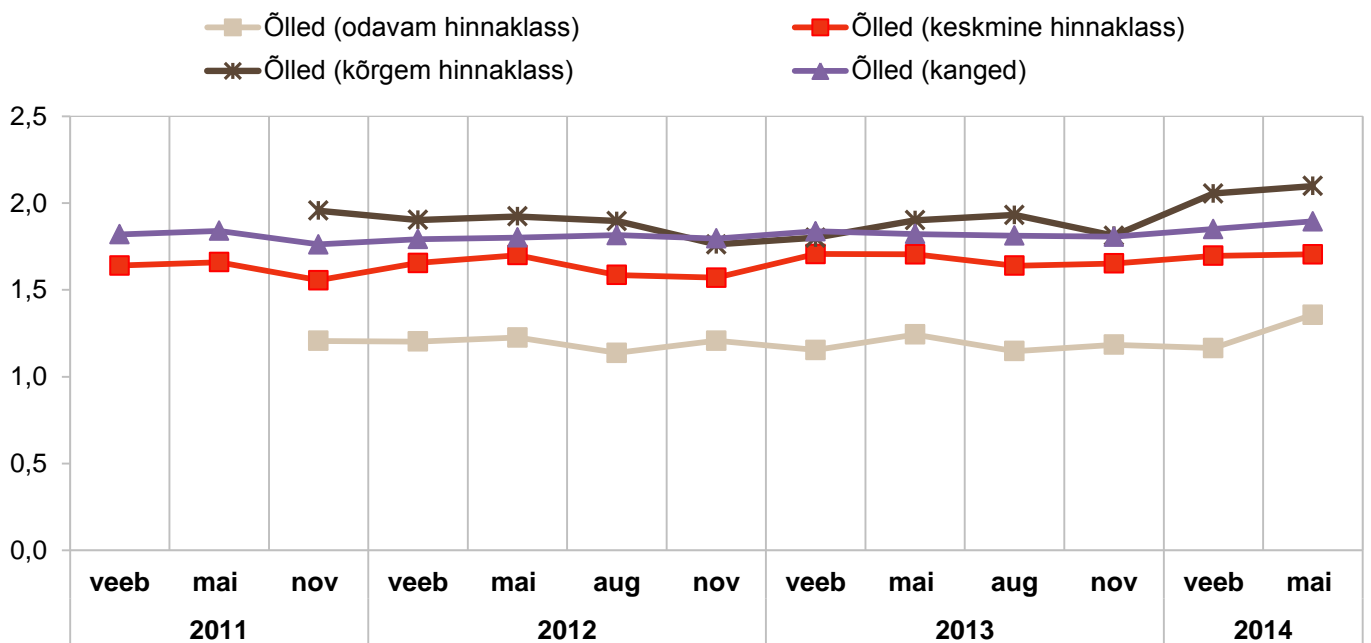
Tabel 27

	mai 2013	august 2013	nov. 2013	veeb. 2014	mai 2014	Muutus ± %	Muutus ± %
						mai 2014 / mai 2013	mai 2014 / veeb. 2014
Õlu (odavam hinnaklass)*	1,24	1,15	1,18	1,17	1,36	9,2%	16,5%
Õlu (keskmise hinnaklass)*	1,71	1,64	1,65	1,70	1,71	0,0%	0,5%
Õlu (kõrgem hinnaklass)*	1,90	1,93	1,81	2,06	2,10	10,4%	2,1%
Õlu (kange, üle 6%)	1,82	1,81	1,81	1,85	1,89	4,0%	2,4%

Allikas: TNS Emor

Õlle keskmised jaehinnad kauplustes**
€/liiter, koos käibemaksuga (ilma pandipakendita)

Joonis 9

Allikas: TNS Emor, EKI

**Hinnavaatluses on kaardistatud järgmised tooted:

Õlu (odavam hinnaklass)	Saku Presidendi Pilsner, 4,2% alk., Walter, hele 4,2% alk.
Õlu (keskmise hinnaklass)	Saku Originaal, A. Le Coq Premium, Aleksander
Õlu (kõrgem hinnaklass)	Carlsberg, Saku Kuld, A. Le Coq Special
Õlu (kange, üle 6%)	Saku Taurus, Saku Tume, A. Le Coq Double Bock, A. Le Coq Porter, Viru Õlu Bear Beer

Õlle jaehinnad Euroopa pealinnades

Tabel 28

€

Kogus	Õlu (hele, 4,3-4,7%)					Muutus ± %	
	märts 2013	juuni 2013	sept. 2013	dets. 2013	märts 2014	märts 2014 / märts 2013	märts 2014 / dets. 2013
Tallinn	0,89	0,59	0,89	0,75	0,92	3,4%	22,7%
Riia	0,58	0,74	0,74	0,74	0,92	57,5%	24,4%
Vilnius	0,61	0,58	0,58	0,52	0,72	19,1%	39,1%
Helsinki	2,20	1,35	1,35	1,35	1,42	-35,3%	5,6%
Stockholm	1,39	1,35	1,33	1,21	1,35	-3,2%	11,7%
Varssavi	0,62	0,63	0,64	0,63	0,63	1,4%	-0,5%
Praha	0,89	0,89	0,89	0,69	0,83	-6,5%	21,5%
Amsterdam	0,97	0,97	0,97	1,28	1,28	32,4%	0,0%
Berliin	0,54	0,59	0,64	0,64	0,69	27,8%	7,8%
Kopenhaagen	2,28	2,28	2,22	2,22	2,22	-2,7%	0,0%
London	1,38	1,51	1,54	1,86	1,88	36,0%	0,8%

Allikas: TNS Emor

Varssavi: õlu üle 5%

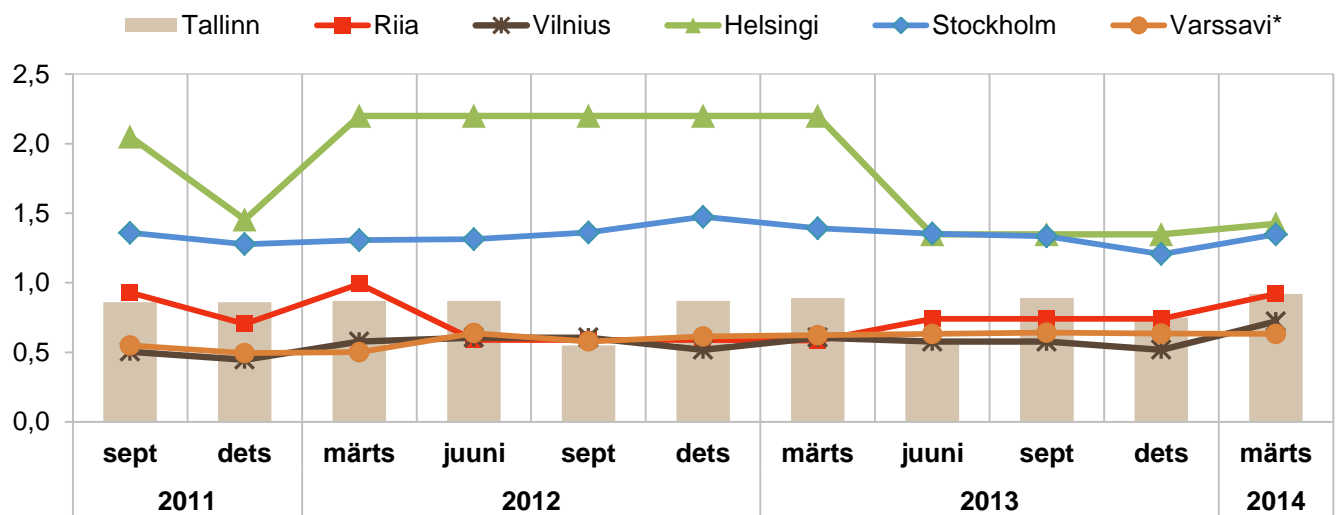
Soodushind

Ümberarvutused erinevatelt pakendi suurustelt

Heleda õlle jaehinnad lähiriikide pealinnades

Joonis 10

(4,3-4,7%, 0,5 l klaaspudel, €)

*õlu üle 5%

Allikas: TNS Emor

Õlle aktsiis Eestis,

Tabel 29

		Õlu 4,6% 0,5 l pudel	Õlu 7,0% 0,5 l pudel
alates 02.2012	ainult aktsiis	0,13	0,20
	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga	0,16	0,24
alates 01.2013	ainult aktsiis	0,14	0,21
	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga	0,17	0,25
alates 01.2014	ainult aktsiis	0,14	0,22
	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga	0,17	0,26

Allikas: Maksu- ja Tolliamet, TNS Emori arvutused

Kääritatud joogid ja muu (lahja) alkohol

Kääritatud joogid ja muu alkohol

Tootmine

Puuvilja- ja marjaveinide tootmine on viimastel aastatel kasvanud, põhjustatuna siidri jm kääritatud jookide tooraineks mineva veini tootmismahu kasvust. Üsna kiire kasv on jätkunud ka 2014. a I kvartalis, mil tootmiskaht suurenes 2,3 mln liitrini (kasv 25,5%). 2014. aasta I kvartalis suurenesid ka muu lahja alkoholi tootmiskaht. Muid lahjasid alkoholijooke (sh kääritatud joogid) toodeti Statistikaameti andmetel umbes 5,5 mln liitrit ning see on 11% enam kui aasta varem (tabel 30).

Väliskaubandus

Väliskaubanduses vaatleb riiklik statistika eraldi kahte tooterühma – kääritatud jooke ning muud alkoholi.

Kääritatud jookide tootegrupp hõlmab siidrit ning muid kääritatud jooke (mõdu ning kääritatud jookide segud).

Muu alkohol sisaldab Kombineeritud Nomenklatuuri 2011 (Intrastat) kohaselt denatureerimata etüülalkoholi alkoholisisaldusega alla 80% mahust; piiritusjooke ja muid alkoholseid jooke (v.a alkoholsete preparaatide segud, mida kasutatakse jookide tootmiseks, viinamarjaveinist või viinamarjavirdest destilleeritud piiritusjoogid, viski, rumm ja muu kange alkoholne jook, saadud kääritatud suhkruroodetest destilleerimise teel, džinn, genever, viin, liköörid ja kordialid) – tootegrupis on ülekaalus siiski lahjad alkohoolsed joogid.

Mõlema tooterühma puhul on väliskaubanduse mahud möödunud aasta I kvartaliga võrreldes olnud oluliselt suuremad.

Kääritatud jooke eksporditi ligi 3,2 mln liitrit, mis on umbes poolteist korda enam kui aasta eest. Kääritatud jookide impordiskaht kasvas umbes viiendiku võrra ning oli ekspordiga võrreldaval tasemel, s.o 3,1 mln liitrit. Kääritatud jookide ekspordi- ja impordihinnad mõnevõrra langesid, mistõttu jäid käibe kasvumäärad mahuliste kasvumääradele alla (tabelid 31–34).

Kääritatud jookide suurimaks ekspordituruks oli Soome. Soome viidud kogused kasvasid, kogueksportist moodustas eksport Soome veidi alla kolmandiku. Kääritatud jookide väljavedu Lähti ja Leetu samuti suurenes, moodustades vastavalt 16% ja 13% kogueksportist. Eksport Taani aga vähenes ning Taani osatähtsus langes märgatavalt (tabel 35).

Kääritatud jookide import toimub samuti suures osas lähiriikidest. Peamiseks partnerriigiks oli jätkuvalt Soome, import Soomest kasvas veelgi ning Soomest veeti sisse üle 60% I kvartalis imporditud kääritatud jookidest. Kääritatud jookide import Lätist ja Leedust jäi aastatagusest väiksemaks (tabel 37).

Muu alkoholi (ülekaalus on siin lahjad segatud piiritusjoogid) eksport taastas I kvartalis läinudaastase madalseisu järel 2012. aasta taseme. Peamine roll on siin ekspordi osalisel taastumisel Venemaale ning ekspordi kasvul Lähti. Venemaa ja Läti ongi muu alkoholi väljaveol peamisteks sihtriikideks, Lähti viidi 45% ning Venemaale 40% kogu eksporditud muust alkoholist. Muu alkoholi ekspordi rahaline käive kasvas koguselisest protsentuaalselt veel veidi vähem, kuivõrd ekspordi hinnatase veidi langes (tabelid 31, 33, 36).

Muu alkoholi impordimahud suurenesid 2013. a I kvartali mahtudega võrreldes ligi pooleteisekordseks, kokku imporditi 6,6 mln liitrit. Et aga muu lahja alkoholi impordihind oli aasta varasemast enam kui viiendiku võrra madalam, jäi impordikäibe kasvumäär koguselise kasvumääraga võrreldes väiksemaks. Muu alkoholi impordil tõusis olulisimaks päritoluriigiks Suurbritannia, kust toodi pool imporditud muust alkoholist. Teise olulise impordipartneri – Soome – puhul imporditud kogused langesid, Soomest toodi I kvartalis umbes viiendik muust lahjast alkoholist (tabelid 32, 34, 38).

Hinnad

Marjaveini hinnatase liikus viimase aasta jooksul selgelt tõusvas joones. 2014. aasta maikuus oli hinnatase aasta varasemaga võrreldes 16,8% kallim. Siidri hinnatase on püsinud oluliselt stabiilsemana, madalama hinnaklassi siider oli käesoleva aasta mais möödunud aasta maikuuga võrreldes 3,3% kallim ning madalama hinnaklassi siidri hind püsis läinud aasta tasemel (tabel 39, joonis 11).

Muude alkoholsete jookide toodang I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 30

Kogu Eesti	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
puuvilja- ja marjavein*	1390	1630	1840	2310	470	25,5
muud lahjad alkoholijoodid (s.h. kääritatud joogid)*	3730	3460	4980	5530	550	11,0

Allikas: SA

*Statistikaamet esitas andmed 10 000 l täpsusega

Muude alkoholsete jookide rahaline põhieksport ning ekspordihinnad I kvartalis
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 31

Kogu Eesti	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
kääritatud joogid	0,90	1,48	1,76	2,57	0,65	0,69	0,85	0,81	0,8	46,2
muud alkohoolsed joogid*	0,88	3,36	1,69	2,55	0,82	0,95	0,87	0,72	0,9	50,4

Allikas: SA

* SA andmed on 100%-lises alkoholis, KN 2011-2014 (Intrastat) kood 220890

ümberavutused on teostatud 5% alkoholile

Muude alkoholsete jookide rahaline põhiimport ning impordihinnad I kvartalis
käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 32

Kogu Eesti	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
kääritatud joogid	1,82	2,94	2,25	2,36	0,70	0,79	0,87	0,76	0,1	4,7
muud alkohoolsed joogid*	2,32	4,09	3,85	4,37	0,44	0,85	0,85	0,66	0,5	13,6

Allikas: SA

* SA andmed on 100%-lises alkoholis, KN 2011-2014 (Intrastat) kood 220890

ümberavutused on teostatud 5% alkoholile

Muude alkoholsete jookide koguseline põhieksport I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 33

Kogu Eesti	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
kääritatud joogid	1383	2144	2074	3168	1093,5	52,7
muud alkohoolsed joogid*	1083	3524	1941	3555	1613,2	83,1

Allikas: SA

* SA andmed on 100%-lises alkoholis, KN 2011-2014 (Intrastat) kood 220890
ümbervõtused on teostatud 5% alkoholile

Muude alkoholsete jookide koguseline põhiimport I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 34

Kogu Eesti	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
kääritatud joogid	2582	3698	2596	3122	525,4	20,2
muud alkohoolsed joogid*	5208	4819	4530	6630	2100,5	46,4

Allikas: SA

* SA andmed on 100%-lises alkoholis, KN 2011-2014 (Intrastat) kood 220890
ümbervõtused on teostatud 5% alkoholile

Kääritatud jookide koguseline põhieksport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 35

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %-punkti
	2013	2014	2014 / 2013		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	2074	3168	1093	52,7	100	100	
Soome	695	993	299	43,0	33	31	-2
Leedu	217	500	282	129,8	10	16	5
Taani	587	490	-97	-16,5	28	15	-13
Läti	254	426	172	67,8	12	13	1
Austraalia	3	289	286	8532,8	0	9	9
Teised	318	469	151	47,6	15	15	-1

Allikas: SA

Muude alkoholsete jookide koguseline põhieksport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 36

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %-punkti
	2013	2014	2014 / 2013		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	1941	3555	1613	83	100	100	
Läti	1064	1584	520	49	55	45	-10
Venemaa	339	1438	1099	324	17	40	23
Soome	273	314	41	15	14	9	-5
Kasahstan	116	131	15	13	6	4	-2
Leedu	78	85	8	10	4	2	-2
Teised	72	3	-69	-96	4	0	-4

Allikas: SA

* SA andmed on 100%-lises alkoholis, KN 2011-2014 (Intrastat) kood 220890
ümberavutused on teostatud 5% alkoholile

Kääritatud jookide koguseline põhiimport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 37

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %-punkti
	2013	2014	2014 / 2013		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	2596	3122	525	20	100	100	
Soome	1376	1922	546	40	53	62	9
Läti	683	430	-253	-37	26	14	-13
Leedu	263	241	-22	-8	10	8	-2
Taani	45	190	145	323	2	6	4
Saksamaa	60	105	45	76	2	3	1
Teised	169	233	64	38	7	7	1

Allikas: SA

Muude alkoholsete jookide koguseline põhiimport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 38

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %-punkti
	2013	2014	2014 / 2013		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	4530	6630	2101	46	100	100	
Suurbritannia	1065	3329	2265	ca 3,1x	24	50	27
Soome	1609	1257	-352	-22	36	19	-17
Leedu	190	394	203	107	4	6	2
Hispaania	414	276	-138	-33	9	4	-5
Saksamaa	198	235	37	19	4	4	-1
Valgevene	117	186	69	59	3	3	0
Ameerika Ühendriigid	185	162	-23	-12	4	2	-2
Holland	65	152	86	133	1	2	1
Teised	687	639	-48	-7	15	10	-6

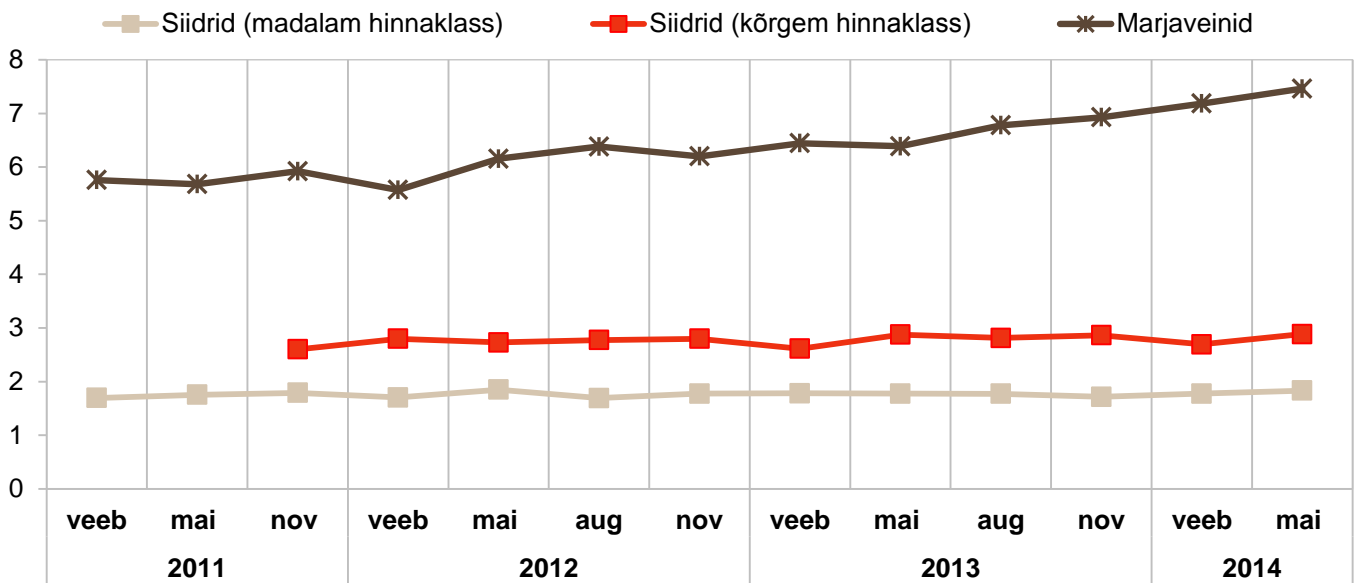
* SA andmed on 100%-lises alkoholis, KN 2011-2014 (Intrastat) kood 220890
ümbervutatud on teostatud 5% alkoholile

Siidri ja marjaveini keskmised jaehinnad kauplustes
€/liiter, koos käibemaksuga (ilma pandipakendita)

Tabel 39

	mai 2013	august 2013	nov. 2013	veeb. 2014	mai 2014	Muutus ±	
						mai 2014 / mai 2013	mai 2014 / veeb. 2014
Siidrid (madalam hinnaklass)	1,77	1,77	1,72	1,78	1,83	3,3%	3,3%
Siidrid (kõrgem hinnaklass)	2,87	2,81	2,86	2,69	2,88	0,3%	7,1%
Marjavein 11-14%	6,39	6,78	6,93	7,19	7,46	16,8%	3,8%

Allikas: TNS Emor

Allikas: TNS Emor, EKI

* EKI ei vaadelnud eraldi madalama ning kõrgema hinnaklassiga siidrit

**Hinnavaatluses on kaardistatud järgmised tooted:

Siider (madalam hinnaklass)* A. Le Coq Fizz, 4,7% alk. (1,5l plastpudel), Saku Kiss, 4,5% alk. (1,5l plastpudel)

Siider (kõrgem hinnaklass)* Somersby, 4,7% alk. (0,33l klaaspudel)

Marjavein Põltsamaa Punane, 14% alk., Põltsamaa Tõmmu, 14% alk., Põltsamaa Kuldne, 14% alk.

Siidri ja marjaveini aktsiis Eestis, €

Tabel 40

		Siider 4,6%	Marjavein
		1,5 l pudel	0,5 l pudel
alates 02.2012	ainult aktsiis	0,50	0,38
	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga	0,60	0,46
alates 01.2013	ainult aktsiis	0,52	0,40
	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga	0,63	0,48
alates 01.2014	ainult aktsiis	0,55	0,42
	aktsiis koos aktsiisilt makstava käibemaksuga	0,66	0,51

Allikas: Maksu- ja Tolliamet, TNS Emori arvutused

Veinid

Veinid

Väliskaubandus

Viinamarjaveini import kasvas 2014. a I kvartalis nii koguseliselt kui ka rahalises väljenduses, tooterühma koguseline re-eksport jäi aga aasta varasemale veidi alla. Vermuti väliskaubanduskäive püsib suhteliselt marginaalsena (tabelid 41–44).

Veini import kasvas 15% ning jäi 4,2 miljoni liitri kanti. Veini re-eksportiti 0,8 miljonit liitrit ning võrdluses eelmise perioodiga oli seda 4,6% vähem. Seejuures jätkab veini ekspordihind impordihinnaga võrreldes kiiremat kasvu (tabelid 43–44).

Veini päritoluriikide struktuur ei ole oluliselt muutunud. Hispaaniast toodud veini osakaal koguimpordis küll veidi langes, kuid on endiselt pärines sealt enam kui viiendik sisseveetud veinist. Suhteliselt sarnaste osakaaludega on järgnemas Itaalia, Tšiili ja Prantsusmaa veinid. Vermuti puhul tuli toode 92% ulatuses kas Saksamaalt või Itaaliast (tabelid 47–48).

Viinamarjaveini ja vermuti rahaline põhieksport ning ekspordihinnad
I kvartalis käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 41

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
viinamarjavein	2,69	3,22	2,57	2,83	2,89	2,83	3,06	3,52	0,3	10,0
vermut	0,03	0,02	0,03	0,03	1,28	2,10	2,50	2,28	0,0	-19,0

Allikas: SA

Viinamarjaveini ja vermuti rahaline põhiimport ning impordihinnad
I kvartalis käive mln €, hind €/l, käibemaksuta

Tabel 42

	Käive mln €				Hind €/l				kahe viimase perioodi käibe muutus	
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	± mln €	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv	I kv		
viinamarjavein	8,38	10,60	9,35	11,07	2,42	2,45	2,55	2,63	1,7	18,4
vermut	0,18	0,17	0,16	0,20	1,59	1,52	1,78	2,18	0,0	28,1

Allikas: SA

Viinamarjaveini ja vermuti koguseline põhieksport I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 43

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
viinamarjavein	930	1134	843	804	-38,6	-4,6
vermut	23	11	13	12	-1,5	-11,2

Allikas: SA

Viinamarjaveini ja vermuti koguseline põhiimport I kvartalis
kogus, tuh liitrit

Tabel 44

	Kogus, tuh liitrit				kahe viimase perioodi muutus	
	2011	2012	2013	2014	tuh liitrit	± %
	I kv	I kv	I kv	I kv		
viinamarjavein	3469	4336	3659	4207	548,0	15,0
vermut	115	113	90	94	3,9	4,4

Allikas: SA

Viinamarjaveini koguseline re-eksport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 45

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2013	2014	2014 / 2013		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	843	804	-39	-5	100	100	
Soome	238	264	25	11	28	33	5
Läti	177	250	73	41	21	31	10
Venemaa	266	174	-92	-35	32	22	-10
Leedu	114	111	-2	-2	13	14	0
Teised	48	5	-43	-90	6	1	-5

Allikas: SA

Vermuti koguseline re-eksport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 46

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2013	2014	2014 / 2013		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	13	12	-1	-11	100	100	
Läti	4	6	1	27	33	47	14
Soome	4	4	0	-4	32	34	2
Teised	5	2	-2	-52	36	19	-16

Allikas: SA

Viinamarjaveini koguseline põhiimport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 47

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2013	2014	2014 / 2013		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	3659	4207	548	15	100	100	
Hispaania	975	931	-44	-4	27	22	-5
Itaalia	548	649	101	18	15	15	0
Tšiili	475	590	115	24	13	14	1
Prantsusmaa	409	465	56	14	11	11	0
Saksamaa	198	259	61	31	5	6	1
Lõuna-Aafrika Vabariik	191	225	33	17	5	5	0
Teised	863	1088	226	26	24	26	2

Allikas: SA

Vermuti koguseline põhiimport riigiti I kvartalis
kogus, tuh liitrit; osakaal, %

Tabel 48

	tuh liitrit		Muutus		Osakaal, %		riikide osakaalu muutus ± %
	2013	2014	2014 / 2013		2013	2014	
	I kv	I kv	± liitrit	± %	I kv	I kv	
KOKKU	90	94	4	4	100	100	
Itaalia	33	45	11	33	37	48	11
Saksamaa	43	41	-1	-3	47	44	-3
Hispaania	12	6	-7	-55	14	6	-8
Holland	1	2	1	140	1	2	1
Teised	1	0	0	-43	1	0	0

Allikas: SA